

ЩО ТАКЕ ПАТРОНАТНА СІМ'Я І ЯК СТАТИ ПАТРОНАТНИМ

ВИХОВАТЕЛЕМ?

26 січня 2016 року був прийнятий Закон «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення соціального захисту дітей та підтримки сімей з дітьми», який уперше в українському законодавстві закріпив таку сімейну форму влаштування дітей, як патронатна сім'я.

Для України це нове явище, проте в розвинутих країнах завдяки такій формі влаштування дітей практично не існує дитячих будинків.

Що таке патронатна сім'я і як стати патронатним вихователем?

Поняття патронату

Патронат над дитиною – це тимчасовий догляд, виховання та реабілітація дитини в сім'ї патронатного вихователя на період подолання дитиною, її батьками або іншими законними представниками складних життєвих обставин.

Метою патронату над дитиною є забезпечення захисту прав дитини, яка через складні життєві обставини тимчасово не може проживати разом із батьками або іншими її законними представниками.

Патронатна сім'я – тимчасова форма влаштування: термін перебування дитини в сім'ї патронатного вихователя не може перевищувати трьох місяців. Коли є обставини, що обґрунтовують необхідність і доцільність перебування дитини в сім'ї патронатного вихователя триваліший термін, орган опіки та піклування може його продовжити, однак не більше ніж до шести місяців.

Патронатний вихователь

Патронатний вихователь – це особа, яка за участю членів своєї сім'ї надає послуги з догляду, виховання й реабілітації дитини у своїй родині.

Патронатним вихователем може бути повнолітній громадянин України, який має досвід виховання дитини й відповідні житлові умови для надання послуг з догляду, виховання й реабілітації дитини в своєму домі.

Патронатним вихователем не можуть бути особи:

- визнані в установленому порядку недієздатними або обмежено дієздатними;
- позбавлені батьківських прав, якщо ці права не були поновлені;
- колишні усиновлювачі, опікуни, піклувальники, прийомні батьки, батьки-вихователі іншої дитини, але усиновлення було скасовано або визнано недійсним, опіка, піклування чи діяльність прийомної сім'ї або дитячого будинку сімейного типу було припинено з їх вини;
- які перебувають на обліку або на лікуванні в психоневрологічному чи наркологічному диспансерах;
- які зловживають спиртними напоями або наркотичними засобами;
- які не мають постійного місця проживання та постійного заробітку (доходу);
- які страждають від хвороб, перелік яких затверджений Міністерством охорони здоров'я;
- засуджені за злочини проти життя і здоров'я, волі, честі та гідності, статевої свободи та статевої недоторканості особи, проти громадської безпеки, громадського порядку та моральності, у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів, а також за злочини, передбачені статтями 148, 150, 150-1, 164, 166, 167, 169, 181, 187, 324 і 442 Кримінального кодексу України, або мають непогашену чи не зняту в

- установленому законом порядку судимість за вчинення інших злочинів; • іноземці, які не перебувають у шлюбі, крім випадків, коли іноземець є родичем дитини;
- особи без громадянства;
 - які за станом здоров'я потребують постійного стороннього догляду;
 - інші особи, інтереси яких суперечать інтересам дитини.

Хто приймає рішення про створення патронатної сім'ї?

Рішення про введення послуги з патронату над дитиною приймають місцеві державні адміністрації або виконавчі органи місцевих рад.

Рішенням цих же місцевих органів визначається установа, на яку покладається функція з організації надання такої послуги в даній адміністративно-територіальній одиниці.

Такою установою може бути Центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, Центр соціальної підтримки дітей і сімей, інша установа, заклад чи організація незалежно від форми власності, яка надає соціальні послуги дітям та сім'ям з дітьми (далі – соціальна установа).

Соціальна установа здійснює такі заходи:

- пошук кандидатів у патронатні вихователі;
- первинний відбір кандидатів у патронатні вихователі;
- сприяння в проходженні спеціального навчання кандидатами в патронатні вихователі;
- обстеження умов проживання сімей кандидатів у патронатні вихователі;
- оцінку потреб дитини та її сім'ї;
- надання соціальних послуг сім'ї дитини;
- підготовку рекомендацій про доцільність або недоцільність повернення дитини в свою родину за результатами роботи із сім'єю.

Порядок створення патронатної сім'ї

1 етап. Проходження первинного відбору

Особи, які бажають стати патронатними вихователями, повинні пройти первинний відбір кандидатів у патронатні вихователі.

Первинний відбір здійснюють соціальна установа разом зі службою у справах дітей місцевої державної адміністрації або виконавчого органу місцевої ради відповідно до вимог «Порядку створення і діяльності сім'ї патронатного вихователя, влаштування, перебування дитини в сім'ї патронатного вихователя», затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України №148 від 16.03.2017.

Рішення про проходження первинного відбору приймається на підставі аналізу документів, поданих кандидатами в патронатні вихователі, і проведеного соціальною установою разом зі службою у справах дітей обстеження умов їх проживання.

Необхідні документи:

- 1) заява;
- 2) копія паспорта громадянина України;
- 3) копія трудової книжки (за наявності);
- 4) довідка про стан здоров'я кандидата в патронатні вихователі та осіб, які проживають разом із ним, складені за затвердженою формою;
- 5) довідка про відсутність судимості, у тому числі членів його сім'ї, які досягли чотирнадцятирічного віку й проживають разом із кандидатом в патронатні вихователі;
- 6) копія документа, що підтверджує право власності або користування житловим приміщенням;

7) письмова згода на влаштування дитини в сім'ю кандидата в патронатні вихователі всіх членів його сім'ї, які проживають разом з ним, у тому числі дітей, які досягли такого віку та рівня розвитку, що можуть її висловити.

2 етап. Проходження навчання

Кандидат в патронатні вихователі, який пройшов первинний відбір, разом із повнолітнім членом своєї сім'ї, який братиме участь у наданні послуги патронату над дитиною (чоловік або дружина кандидата в патронатні вихователі), проходить обов'язкове навчання за програмою, затвердженою Мінсоцполітики.

За умови успішного проходження навчання кандидату в патронатні вихователі та члену його сім'ї видається довідка про проходження навчання та рекомендації про можливість надання послуги патронату над дитиною.

3 етап. Укладення договору про надання послуг з патронату над дитиною

У разі отримання рекомендації про можливість надання послуги з патронату над дитиною орган опіки та піклування протягом місяця укладає з кандидатом у патронатні вихователі договір про надання послуги з патронату над дитиною.

4 етап. Влаштування дитини в сім'ю і укладення договору про патронат над цією дитиною

Рішення про влаштування в сім'ю патронатного вихователя дитини приймає орган опіки та піклування за місцем проживання або виявлення дитини. Рішення приймається на підставі наданих службою у справах дітей документів, що обґрунтовують доцільність такого влаштування.

Після прийняття рішення про влаштування дитини органом опіки та піклування не пізніше ніж через п'ять робочих днів із патронатним вихователем укладається договір про патронат над дитиною.

Оплата послуг зі здійснення патронату над дитиною

Сім'ї з державного бюджету виплачуються такі види соціальних виплат:

- Соціальна допомога на утримання дитини в сім'ї патронатного вихователя, яка виплачується на кожну дитину, влаштовану в патронатну сім'ю, у розмірі двох прожиткових мінімумів для дітей відповідного віку (зараз прожитковий мінімум для дітей до 6 років становить 1492 грн, для дітей від 6 до 18 років –1860 грн).
- Оплата послуг зі здійснення патронату над дитиною (грошове забезпечення), яка здійснюється в розмірі п'яти прожиткових мінімумів для працездатних осіб на місяць (зараз прожитковий мінімум для працездатної особи становить 1762 грн).

У разі якщо в сім'ї патронатного вихователя перебуває дитина віком до одного року, дитина з інвалідністю, малолітня або неповнолітня вагітна, ВІЛ-інфікована дитина й одночасно двоє й більше дітей, розмір грошового забезпечення збільшується на 10 відсотків за кожну дитину, але сумарно не більше ніж на 50 відсотків.

Сплата єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування за патронатного вихователя

Призначення й виплата соціальної допомоги, грошового забезпечення та сплата єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування за патронатного вихователя здійснюються управлінням праці та соціального захисту населення за місцем проживання патронатного вихователя відповідно до «Порядку оплати послуг патронатного вихователя і виплати соціальної допомоги на утримання дитини в сім'ї

патронатного вихователя», затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України №148 від 16.03.2017.

Соціальна допомога та грошове забезпечення призначаються й виплачуються з дня влаштування дитини в сім'ю патронатного вихователя до дня вибуття з такої родини.

Обов'язки патронатного вихователя:

- забезпечувати надання послуг із догляду, виховання й реабілітації дитини в сім'ї патронатного вихователя, піклуватися про її моральний і фізичний стан, нести відповідальність за її життя і здоров'я;
- створювати належні умови для проживання, навчання, фізичного та духовного розвитку дитини відповідно до її віку, потребам та індивідуальним особливостям;
- представляти в рамках своїх повноважень інтереси дитини у відповідних установах та організаціях;
- взаємодіяти з працівниками служби у справах дітей, соціальної установи, здійснювати заходи, передбачені індивідуальним планом соціального захисту дитини;
- співпрацювати з батьками або законними представниками дитини з метою подолання складних життєвих обставин в межах та у спосіб, визначений органом опіки та піклування.

Якщо Ви виявили бажання стати патронатним вихователем, звертайтеся до Ріпкинського районного центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді за адресою вул. Святомиколаївська, 156-А, смт. Ріпки, телефон для довідок: 2-13-31.